

Til lovforslag nr. L 192. Betænkning afgivet af Socialudvalget den 10. maj 2001

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og lov om embedslægeinstitutioner m.v.

(Tilsyn med indsatsen over for ældre m.v.)

[af socialministeren (Henrik Dam Kristensen)]

1. Ændringsforslag

Socialministeren har stillet 6 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 21. marts 2001 og var til 1. behandling den 3. april 2001. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Socialudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 5 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og socialministeren sendte den 11. december 2000 dette udkast til udvalget, jf. alm. del – bilag 177. Den 17. januar 2001 sendte socialministeren de indkomne høringssvar til udvalget. Den 20. marts 2001 sendte socialministeren yderligere 2 høringssvar til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget skriftlige henvendelser fra:

Dansk Sygeplejeråd,
Danske Diakonhjem,
DemensKoordinatorer i Danmark,
Embedslægeforeningen,

Forbundet af Offentligt Ansatte,
Gentofte Kommune, Ældrerådet,
Helsingør Kommune, Ældrerådet,
Kolding Kommune, Ældrerådet,
Landsforeningen Pårørendegruppen for Svage Ældre,
Steen Markmann-Hansen,
Organisationen af Selvejende Institutioner på ældreområdet,
Pårørende til Svage Ældre i hovedstadsområdet,
Hanne Reintoft, socialrådgiver,
Sammenslutningen af Ældreråd i Danmark,
Ældre Sagen og
Århus Kommune, Ældrerådet.
Socialministeren har over for udvalget kommenteret de skriftlige henvendelser.

Deputationer

Endvidere har følgende mundtligt over for udvalget redegjort for deres holdning til lovforslaget:

Dansk Sygeplejeråd,
Forbundet af Offentligt Ansatte,
Landsforeningen Pårørendegruppen for Svage Ældre,
Steen Markmann-Hansen,
Pårørende til Svage Ældre i hovedstadsområdet og
Århus Kommune, Ældrerådet

Spørgsmål

Udvalget har stillet 26 spørgsmål til socialministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret. Udvalgets spørgsmål nr. 13 og socialministerens svar herpå er optrykt som bilag 2 til betænkningen.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Udvalget indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af socialministeren stillede ændringsforslag.

Dansk Folkepartis medlem af udvalget finder, at de svage ældre og handicappede på plejehjem og i andre boligformer skal sikres den tryghed, omsorg og pleje, som de har et retskrav på.

Derfor finder Dansk Folkeparti det helt nødvendigt, at der skal etableres uvildige og uanmeldte tilsynsbesøg på plejehjem og i andre former for ældreboliger. Her er embedslægen et helt uundværligt element.

Men Dansk Folkeparti er ikke tilfreds med, at det i socialministerens ændringsforslag nr. 4 er fastsat, at embedslægen kun skal foretage ét uanmeldt tilsynsbesøg, selv om embedslægen også skal følge op på, at eventuelle kritisable sundhedsmæssige forhold på plejehjemmene bliver bragt i orden. Derfor mener Dansk Folkeparti, at der skal være mulighed for flere uanmeldte tilsynsbesøg af embedslægen. Det bør derefter være embedslægen, der vurderer, hvor mange uanmeldte tilsynsbesøg der er behov for.

Embedslægens kompetence er i lovforslaget omtalt som sundhedsfaglig, og tilsynsbesøgende varetages af sundhedspersoner tilknyttet embedslægeinstitutionen. Dansk Folkeparti finder, at omsorg og pleje sammen med det rent sundhedsfaglige skal indgå i embedslægens tilsyn, som dermed bliver mere helhedsorienteret. Tilsynsbesøgene skal kunne foretages sammen med uvildige personer, der er kyndige også på omsorgs- og plejeområdet uden at skulle være sundhedsfagligt uddannede.

I forbindelse med de tilsynsbesøg, der udføres på ældreområdet af kommunale myndighedspersoner, bør disses uvildighed og ansvar indskræpes. Det bekymrer Dansk Folkeparti, at det ikke er klart defineret, hvilke kommunale myndighedspersoner der tænkes at skulle foretage anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg.

Dansk Folkeparti mener, at bruger- og pårørenderådene bør have større kompetence, og havde derfor helst set, at der blev etableret egentlige bestyrelser. Dansk Folkeparti mener ligeledes, at rammerne for valg til rådene bør fastsættes i lovgivningen i stedet for at lade sammensætningen af rådet være op til kommunerne.

Dansk Folkeparti vil derfor været meget opmærksom på, hvordan loven kommer til at virke i praksis i kommunerne, og hvis det viser sig, at der er behov for reguleringer, vil det blive taget op.

Demokratisk Folkeparti var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af *socialministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 1

1) I det under *nr. 2* foreslåede § 110, *stk. 3*, indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum:

»1. pkt. omfatter alene de beboere og lejere i de nævnte boligformer, der modtager kommunale serviceydelser.«

[Præcisering af lovforslagets målgruppe]

2) Det under *nr. 3* foreslåede § 112 *a, stk. 1*, affattes således:

»Kommunen nedsætter bruger- og pårørende-råd i tilknytning til plejehjem m.v., jf. § 140, plejeboligbebyggelser omfattet af lov om almene boliger samt støttede private andelsboliger m.v. eller lov om boliger for ældre og personer med handicap og andre tilsvarende boligheder i kommunen. Kommunen fastsætter sammensætningen af rådet under hensyntagen til lokale forhold, dog således at brugere og pårørende udgør et flertal i rådet. Rådets opgave er at repræsentere beboernes og lejernes interesser, og rådet skal inddrages ved fastlæggelsen af retningslinjerne for den daglige pleje- og omsorgsindsats i de pågældende boligheder, herunder retningslinjer

for kostplaner, arbejdsrutiner, aktiviteter, samvær m.v. Bestemmelsen omfatter alene de beboere og lejere i de nævnte boligformer, der modtager kommunale serviceydelser.«

[Præcisering af lovforslagets målgruppe samt præcisering af området for bruger- og pårønderådernes arbejde]

3) Nr. 5 affattes således:

»5. Efter § 113 indsættes:

»§ 113 a. Kommunalbestyrelsen har pligt til at føre tilsyn med, at de kommunale opgaver efter §§ 71 og 72 løses i overensstemmelse med de afgørelser, kommunen har truffet efter disse bestemmelser og i henhold til kommunens vedtagne kvalitetsstandarder, jf. § 110, stk. 4.

Stk. 2. Som led i tilsynsforpligtelsen efter stk. 1 skal kommunen hvert år foretage mindst ét anmeldt og ét uanmeldt tilsynsbesøg i plejehjem m.v., jf. § 140, plejeboligbebyggelser omfattet af lov om almene boliger samt støttede private andelsboliger m.v. eller lov om boliger for ældre og personer med handicap og andre tilsvarende boligenheder i kommunen. Tilsynet omfatter indsatsen over for de beboere og lejere, der modtager kommunale serviceydelser. Tilsynet skal ligesom de øvrige kommunale myndighedsopgaver på området udføres af personer, der alene varetager kommunale myndighedsopgaver. Tilsynet må ikke varetages af personer, der samtidig har udførelsesopgaver på området.

Stk. 3. Efter hvert tilsynsbesøg udarbejder den kommunale myndighed en tilsynsrapport til brug for opfølgningen på tilsynsbesøget. Tilsynsrapporterne offentliggøres og sendes til høring i bruger- og pårønderådet, jf. § 112 a, samt i det kommunale ælde- og handicapråd, jf. § 30 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Den enkelte bruger eller pårørende skal endvidere have tilbud om løbende at få tilsendt tilsynsrapporterne. Kommunen har pligt til efter anmodning fra bruger- og pårønderådet eller det kommunale ælde- og handicapråd at tilbyde det pågældende råd en mundtlig præsentation og drøftelse af tilsynsrapporterne.

Stk. 4. Mindst én gang årligt udarbejdes og offentliggøres en samlet redegørelse om tilsynet efter stk. 1 og 2 samt det sundhedsfaglige tilsyn efter § 6 a i lov om embedslægeinstitutioner m.v. Redegørelsen skal endvidere indeholde en opgørelse over, hvad der i forbindelse med tilsynet er blevet afdækket om sammenhængen mellem de

ydelser, der er truffet afgørelse om, og de faktisk leverede ydelser. Redegørelsen offentliggøres og sendes til høring hos bruger- og pårønderådet, jf. § 112 a, samt hos det kommunale ælde- og handicapråd. Kommunalbestyrelsen drøfter herefter redegørelsen på et møde med henblik på kommunens opfølgning på tilsynet.«

[Præcisering af lovforslagets målgruppe, præcisering af, at tilsyn er en kommunal myndighedsopgave, mulighed for at anmode om mundtlig præsentation af tilsynsrapporter, præcisering af indholdet i de årlige tilsynsredegørelser samt udvidelse af bruger-/pårønderådernes og ælde- og handicaprådernes høringsret]

Til § 3

4) Nr. 1 affattes således:

»1. Efter § 6 indsættes:

»§ 6 a. Embedslægeinstitutionen gennemfører én gang årligt et uanmeldt tilsynsbesøg vedrørende de sundhedsmæssige forhold i plejehjem m.v., jf. § 140, plejeboligbebyggelser omfattet af lov om almene boliger samt støttede private andelsboliger m.v. eller lov om boliger for ældre og personer med handicap og andre tilsvarende boligenheder i kommunen. Tilsynet omfatter indsatsen over for de beboere og lejere, der modtager kommunale serviceydelser.

Stk. 2. Efter hvert tilsynsbesøg udarbejder embedslægeinstitutionen en tilsynsrapport om de sundhedsmæssige forhold på plejehjemmet m.v. til brug for plejehjemmets og kommunens opfølgning på konstaterede fejl og mangler ved de sundhedsmæssige forhold. Tilsynsrapporten sendes endvidere til bruger- og pårønderådet, jf. § 112 a, og til det kommunale ælde- og handicapråd, jf. § 30 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Stk. 3. Embedslægeinstitutionen skal påse, at plejehjemmet eller kommunen følger op på eventuelle kritisable sundhedsmæssige forhold, der måtte være konstateret ved det sundhedsmæssige tilsynsbesøg.

Stk. 4. Embedslægeinstitutionen udarbejder årligt for den enkelte kommunes plejehjem m.v. et sammendrag af årets tilsynsrapporter samt et sammendrag af den kommunale opfølgning efter stk. 3 til brug for den enkelte kommune. Den kommunale tilsynsrapport sendes endvidere til Sundhedsstyrelsen.

Stk. 5. Embedslægeinstitutionen kan lade tilsynsbesøg, udarbejdelse af tilsynsrapporter og opfølgning heraf efter stk. 1-4 udføre af sundhedspersoner, der tilknyttes embedslægeinstitutionen alene med henblik på varetagelsen af disse opgaver.

Stk. 6. Embedslægeinstitutionen afholder udgiften ved tilsynsbesøg og udarbejdelse af tilsynsrapporter m.v. efter stk. 1-5.

Stk. 7. Sundhedsstyrelsen fastsætter nærmere indholdet af de sundhedsadministrative, sundhedsfaglige og sundhedsrelaterede opgaver, der indgår i tilsynet med de sundhedsmæssige forhold efter stk. 1-5, samt de nærmere regler for tilsynsbesøg og afrapportering herom efter stk. 1-5.

Stk. 8. § 8, stk. 3-7, om udstedelse af påbud og forbud over for institutioner m.v. finder tilsvarende anvendelse på tilsyn, der udføres efter stk. 1-3.««

[Indførelse af et årligt sundhedsfagligt tilsyn forankret i embedslægeinstitutionen]

5) *Nr. 2* affattes således:

»2. I § 8, *stk. 1*, indsættes efter »Sundhedsministeren kan« : »ud over det i § 6 a foreskrevne tilsyn««.

[Konsekvens af ændringsforslag nr. 4]

Til § 4

6) Paragraffen affattes således:

»§ 4

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2002, jf. dog *stk. 2*.

Stk. 2. Lovens § 2, nr. 1, træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.«

[Ændret ikrafttræden]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1-6

Ændringsforslag stilles på baggrund af regeringens forhandlinger med Folketingets partier efter 1. behandling af lovforslaget.

Administrative og økonomiske konsekvenser

De økonomiske konsekvenser af ændringsforslagene ses i nedenstående fem punkter:

I ændringsforslagene forudsættes de samlede udgifter finansieret med 50 pct. af staten og 50 pct. af kommunerne.

Lovens ikrafttræden udskydes til 1. januar 2002, hvorfor der ikke længere er nogen merudgift i 2001.

Det foreslås, at det bliver embedslægeinstitutionen, der gennemfører det sundhedsfaglige tilsyn m.v. Dette betyder, at udgiften på 8,7 mio. kr. ændres fra at være en kommunal udgift til at være en statslig udgift.

Høringspligten vedrørende tilsynsrapporterne giver anledning til udgifter ved, at der inddrages personale til to møder, hvor tilsynsrapporterne gennemgås. Dette giver en årlig udgift på 2,5 mio. kr. i pl-2001.

Såvel bruger- og pårørenderådene som ældreådene kan efter anmodning få et møde med en repræsentant for de kommunale tilsynsansvarlige, der mundtligt præsenterer og drøfter de to løbende tilsynsrapporter. Dette giver en årlig merudgift på 0,9 mio. kr. i pl-2001.

Ændringsforslaget til § 3 vedrørende det sundhedsfaglige tilsyn indebærer således, at der under Sundhedsministeriets ramme afsættes i alt 16,5 mio. kr., hvilket svarer til den økonomiske ramme, der fremgår af det fremsatte lovforslag.

Af de 16,5 mio. kr. tilføres 15,8 mio. kr., heraf løn 9,6 mio. kr., til embedslægevæsenet. Embedslægevæsenets lønsum udmøntes ved oprettelsen af 12 lønramme-37-stillinger og 8 årsværk (øvrige). De resterende 6,2 mio. kr. under embedslægevæsenet afsættes under øvrig drift til køb af fremmede tjenesteydelser. Sundhedsstyrelsens almindelige virksomhed tilføres 0,7 mio. kr., heraf løn 0,4 mio. kr., svarende til 1 årsværk (øvrige).

Lovforslagets samlede udgifter beløber sig til 24,6 mio. kr. i 2002 og fremefter. Kommunernes umiddelbare merbelastning herved udgør 8,1 mio. kr. i 2002 og de efterfølgende år. Da det i ændringsforslaget forudsættes, at kommunerne skal finansiere halvdelen af lovforslagets udgifter (12,3 mio. kr.), bliver de samlede økonomiske konsekvenser for kommunerne en udgift på 4,2 mio. kr., som vil blive trukket via bloktilskuddet. (Alle udgifter i pl-2001).

Forslaget skal forhandles med de kommunale partier.

Lovforslagets samlede udgifter, når der ses bort fra den andel, kommunerne finansierer, forudsættes finansieret via satspuljen.

Lovforslagets konsekvenser i hovedtræk

	Positive konsekvenser/mindre-udgifter (hvis ja, angiv omfang)	Negative konsekvenser/mer-udgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	-	Merudgifterne ved det samlede lovforslag er 24,6 mio. kr. i 2002 og årene derefter.
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	-	Forslaget skønnes kun at ville få begrænsede administrative konsekvenser for kommunerne.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	-	-
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	-	-
Miljømæssige konsekvenser	-	-
Administrative konsekvenser for borgerne	-	-
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	

Ad nr. 1-4

I §§ 110, stk. 3, 112 a og 113 a i lov om social service og i § 6 a i lov om embedslægeinstitutioner m.v. foreslås en tilføjelse om, at lovforslaget alene omfatter beboere/lejere, der modtager kommunale serviceydelser. Der er tale om en teknisk præcisering, der i selve lovteksten skal klargøre, at lovforslagets målgruppe er de svage ældre – typisk ældre, der bor i de i lovforslaget nævnte boligtyper med tilknyttet udvidede plejefunktioner, og som modtager serviceydelser fra kommunen. Formålet med ændringen er at undgå uklarhed om målgruppen, idet også amtskommunerne kan opføre plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om almene boliger samt støttede private andelsboliger m.v. eller lov om boliger for ældre og personer med handicap. Beboerne i de amtskommunalt opførte boliger er typisk ikke svage ældre, men handicappede borgere, der p.g.a. væsentlige fysiske eller psykiske handicap har behov for særlige plejefunktioner i boligen. Der er fastsat retningslinjer for handleplaner, tilsyn m.v. for denne målgruppe andetsteds i den sociale lovgivning, hvorfor denne målgruppe ikke er omfattet af indeværende lovforslag.

Formålet med forslaget til tilføjelsen til § 112 a, stk. 1, (ændringsforslag nr. 2) om, at bruger- og pårørenderådene bl.a. skal inddrages i fastlæggelsen af retningslinjer for kostplaner, arbejdsrutiner, aktiviteter, samvær m.v., er at præcisere området for bruger- og pårørenderådernes virke.

I forbindelse med de politiske drøftelser, der ligger til grund for ændringsforslaget, har der været rejst spørgsmål om sammensætningen af de nye bruger- og pårørenderåd, herunder spillet mellem de nye råd og eksempelvis bestyrelser i selvejende institutioner og lignende. Det skal derfor præciseres, at bruger- og pårørenderådernes rolle er at fungere som et forum for dialogen om tilrettelæggelsen af den daglige pleje- og omsorgsindsats over for de svage ældre. For at sikre, at rådene varetager de svage ældres interesser, er det fastlagt i lovforslaget, at brugere og pårørende skal have flertal i rådene. Ud over brugere og pårørende vil også f.eks. lokale »ildsjæle«, repræsentanter for selvejende institutioners bestyrelser og personalerepræsentanter kunne vælges ind i rådene og dermed deltage i rådernes arbejde. Kommunalbestyrelsen beslutter rådernes sammensætning. Kommunalbesty-

relsen skal i videst muligt omfang imødekomme lokale ønsker om de enkelte råds sammensætning. Hvis der f.eks. er et ønske fra den selvejende institutions bestyrelse om at blive repræsenteret i dét lokale råd, der er knyttet til den pågældende selvejende institution, forudsættes dette ønske imødekommet.

Vedrørende den foreslåede ændring i § 113 a, stk. 2, 1. pkt., (ændringsforslag nr. 3), hvor kommunerne pålægges at gennemføre et anmeldt og et uanmeldt tilsynsbesøg hvert år, henvises til de politiske drøftelser, der er gået forud for ændringsforslagets udarbejdelse. Den foreslåede ændring afspejler konklusionerne på disse drøftelser.

Med ændringsforslagets tilføjelse af et nyt 3. og 4. pkt. i § 113 a, stk. 2 præciseres det, at tilsynet med den kommunale indsats på ældreområdet er en myndighedsopgave, og at tilsynet derfor ikke kan overlades til personer, der varetager udføreropgaver for kommunen. Debatten om den kommunale løsning af myndighedsopgaverne – senest netop i forbindelse med tilsynets varetagelse på ældreområdet – har synliggjort et behov for at fastholde og indskærpe de kommunale politikeres og den kommunale administrations myndighedsansvar. Synliggørelsen af den kommunale myndigheds rolle er væsentlig, ikke mindst fordi uklarhed om netop myndighedsansvaret ofte skaber usikkerhed hos både borgere og udførere om kommunens rolle i forbindelse med fastsættelse af retningslinjer for den kommunale service, afgørelsers gyldighed, klage- og tilsynsinstansers uvildighed m.v. Det er derfor væsentligt, at der er en klar adskillelse mellem den kommunale myndighedsfunktion og de personer, institutioner m.fl., der udfører opgaver for myndigheden.

Med den foreslåede ændring i § 113 a, stk. 4, 1. og 2. pkt., pålægges kommunerne at lade den årlige redegørelse om kommunens samlede tilsynsindsats indeholde en opgørelse over, hvad tilsynet har vist om forholdet mellem de ydelser, der er truffet afgørelse om, og de ydelser, der faktisk er leveret. En sådan opgørelse vil synliggøre eventuelle misforhold mellem de ydelser, brugerne har krav på, og de ydelser, brugerne faktisk får. Opgørelsen vil endvidere tjene som en påmindelse til de kommunale myndigheder og udførerne om, at udførerne skal levere de ydelser, der træffes afgørelse om i medfør af den

sociale lovgivning og det kommunalt fastlagte serviceniveau, synliggjort via kvalitetsstandarderne. Hvis den årlige opgørelse viser, at de faktisk leverede ydelser ikke afspejler de afgørelser, der er truffet, har de kommunale myndighedsudøvere pligt til at rette op på dette i den fremtidige tilrettelæggelse af ældreplejen.

De kommunale myndigheder har desuden en generel forpligtelse til at rette op på eventuelle fejl, mangler eller uregelmæssigheder, der måtte komme frem under tilsynet. Denne forpligtelse gælder også, hvis tilsynet afdækker problemer på ældreområdet af mere generel karakter, f.eks. hvis det under tilsynet viser sig, at udførelsen af den personlige og praktiske hjælp ikke fungerer tilfredsstillende, at der er problemer med aflysninger el.lign. Det forventes derfor, at skærpsen af tilsynet efter lovforslaget også vil få betydning og effekt på de serviceopgaver, der løses andre steder end i plejehjem, plejeboliger m.v.

Forslaget om i § 113 a, stk. 4, at udvide høringsadgangen har til formål at sikre, at såvel de lokale bruger- og pårørenderåd som de kommunale ældreråd orienteres bredt om tilsynet i kommunen, og at rådene desuden gives mulighed for at blive hørt, inden kommunen træffer beslutning om tilrettelæggelsen af tilsynspraksis m.v.

De væsentligste ændringer i forhold til lovforslaget gennemføres i lovforslagets § 3 om det sundhedsfaglige tilsyn. Ændringerne afspejler et ønske om at skabe rammerne for et uvildigt sundhedsfagligt tilsyn, forankret i embedslægeinstitutionen.

Efter ændringsforslag nr. 4 pålægges embedslægeinstitutionen at gennemføre ét årligt tilsynsbesøg vedrørende de sundhedsmæssige forhold i plejehjem m.v. Tilsynet omfatter alle plejehjem m.v., hvori der udføres opgaver på vegne af de kommunale myndigheder.

Det sundhedsmæssige tilsyn omfatter såvel sundhedsfaglige forhold i relation til f.eks. medicinhåndtering mv. som sundhedsfaglige forhold i relation til ernæring, hygiejne, bygnings- og indeklimaforhold samt visse personalerelaterede spørgsmål.

Embedslægeinstitutionen skal efter hvert tilsynsbesøg udarbejde en tilsynsrapport. Tilsynsrapporten sendes med embedslægeinstitutionens påpejning af eventuelle fejl og mangler samt institutionens henstillinger om afhjælpning heraf

Bet. o. lovf. vedr. social service m.v.

til vedkommende plejehjem el.lign. og til kommunen til brug for den kommunale opfølgning, ligesom tilsynsrapporten sendes til det lokale bruger- og pårørenderåd samt til det kommunale ældreråd.

Embedslægeinstitutionen påser, at plejehjemmet og kommunen følger op på eventuelle kritiske sundhedsfaglige forhold, der måtte være konstateret ved de sundhedsfaglige tilsynsbesøg. Embedslægeinstitutionen skal i den forbindelse tillige årligt for den enkelte kommunes plejehjem m.v. udarbejde et sammendrag af årets tilsynsrapporter samt et sammendrag af den kommunale opfølgning i forbindelse med konstaterede kritiske sundhedsmæssige forhold. Sammendraget udarbejdes til brug for den enkelte kommune m.fl. samt Sundhedsstyrelsen.

Det er hensigten, at Sundhedsstyrelsen – på baggrund af de årlige sammendrag – foretager en central vidensopsamling, således at det på centralt plan vil være muligt at følge op på generelle sundhedsmæssige problemer i plejehjem m.v.

Embedslægeinstitutionerne har ansvaret for det sundhedsmæssige tilsyn. For at sikre større fleksibilitet ved embedslægeinstitutionernes vartagelse af det udvidede tilsyn åbnes der i ændringsforslaget mulighed for, at institutionerne – ud over ansættelse af flere embedslæger m.v. – tillige særligt kan antage et antal for tilsynet egnede sundhedspersoner, f.eks. sygehusansatte

geriater og interne medicinere eller sygeplejersker. De antagne personer vil – efter embedslægeinstitutionens nærmere tilrettelæggelse og anvisning – skulle udføre de enkelte tilsynsbesøg, inkl. rapportudarbejdelse, på embedslægeinstitutionens vegne og ansvar. Institutionen vil som overordnet ansvarlig også her med sine bemærkninger og eventuelle henstillinger sende tilsynsrapporten til plejehjem og kommune m.fl.

Det nærmere indhold af det obligatoriske tilsyn med de sundhedsmæssige forhold på plejehjem m.v. vil blive fastlagt af Sundhedsstyrelsen. Der vil heri blive medtaget sundhedsadministrative forhold, sundhedsfaglige forhold og sundhedsrelaterede forhold, herunder genoptræning, mobilisering, ernæring og hygiejne samt, når særlige grunde taler herfor, tillige bygnings- og indeklimaforhold og visse forhold vedrørende personalets ansvarsområder og kvalifikationer.

Ad nr. 5

Ændringsforslaget er en konsekvens af ændringsforslag nr. 4.

Ad nr. 6

Ikrafttrædelsestidspunktet foreslås ændret fra 1. juli 2001 til 1. januar 2002 af hensyn til den administrative tilrettelæggelse af tilsynet efter lovforslaget med tilhørende ændringsforslag.

Jørn Pedersen (S) Inger Bierbaum (S) Karen J. Klint (S) Grete Schødt (S) Jytte Andersen (S)

Villy Søvnal (SF) fmd. Yvonne Herløv Andersen (CD) Anders Samuelsen (RV)

Jette Gottlieb (EL) Erik Larsen (V) Else Winther Andersen (V) Tove Fergo (V)

Eva Kjer Hansen (V) Pia Christmas-Møller (KF) Knud Erik Kirkegaard (KF)

Aase D. Madsen (DF) Tove Videbæk (KRF) nfmd.

Demokratisk Folkeparti havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Socialdemokratiet (S)	64	*	Det Radikale Venstre (RV)	7
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	43	*	Enhedslisten (EL)	5
Det Konservative Folkeparti (KF)	17	**	Kristeligt Folkeparti (KRF)	4
Socialistisk Folkeparti (SF)	13		Demokratisk Folkeparti (DMF)	1
Dansk Folkeparti (DF)	10		Valgt på Færøerne (FÆR)	1
Centrum-Demokraterne (CD)	8		Uden for partierne (UP)	6

---

* Heraf 1 medlem valgt i Grønland

** Heraf 1 medlem valgt på Færøerne

Bilag 1

Oversigt over bilag vedrørende L 192

Bilagsnr.	Titel
1	Spm. 1 om teknisk bistand til ændringsforslag, således at det sundhedsfaglige tilsyn overdrages til embedslægeinstitutionen, til socialministeren Spm. 2 om, hvilke faggrupper der er ansat på landets embedslægeinstitutioner, til socialministeren
2	Henvendelse af 25/3-01 fra Ældrerådet, Helsingør Kommune
3	Spm. 3 om kommentar til henvendelse fra Ældrerådet, Helsingør Kommune, til socialministeren
4	Høringssvar, fra socialministeren
5	Henvendelse af 2/1-01 fra Danske Diakonhjem
6	Henvendelse af 22/1-01 fra socialrådgiver Hanne Reintoft, Frederiksberg
7	Henvendelse af 30/1-01 fra Ældre Sagen
8	Spm. 4 om kommentar til henvendelserne fra Danske Diakonhjem, socialrådgiver Hanne Reintoft og Ældre Sagen
9	Høringssvar fra Danmarks Apotekerforening og Frederiksberg Kommune
10	Spm. 5 om kommentar til høringssvarene, til socialministeren
11	Bilaget er udgået
12	Pressemeddelelse om lovforslaget, fra socialministeren
13	Henvendelse af 29/3-01 fra Sammenslutningen af Ældreråd i Danmark
14	Spm. 6 om kommentar til henvendelse af 29/3-01 fra Sammenslutningen af Ældreråd i Danmark, til socialministeren
15	Henvendelse af 31/3-01 fra Landsforeningen Pårørendegruppen for Svage Ældre
16	Spm. 7 om kommentar til henvendelsen fra Landsforeningen Pårørendegruppen for Svage Ældre, til socialministeren
17	Henvendelse af 29/3-01 fra OSI – Organisationen af Selvejende Institutioner på ældreområdet
18	Spm. 8 om kommentar til henvendelsen fra OSI – Organisationen af Selvejende Institutioner på ældreområdet, til socialministeren
19	Henvendelse af 3/4-01 fra Forbundet af Offentligt Ansatte
20	Spm. 9 om kommentar til henvendelsen fra Forbundet af Offentligt Ansatte, til socialministeren
21	Henvendelse af 25/1-01 fra Steen Markmann-Hansen
22	Henvendelse af 31/3-01 fra DemensKoordinatorer i Danmark
23	Spm. 10 om kommentar til henvendelsen fra DemensKoordinatorer i Danmark, til socialministeren
24	Henvendelse af 4/4-01 fra Ældre Sagen
25	Spm. 11 om kommentar til henvendelse fra Ældre Sagen, til socialministeren
26	Henvendelse af 7/4-01 fra Ældrerådet, Gentofte Kommune
27	Spm. 12 om kommentar til henvendelsen fra Ældrerådet, Gentofte Kommune, til socialministeren
28	Henvendelse af 5/4-01 fra Ældrerådet, Århus Kommune og Formandskabet for brugerrådene i Århus Kommune

Bilagsnr.	Titel
29	Spm. 13 om begrundelsen for at afskaffe muligheden for at anvende listeopstillinger i forbindelse md valg til ældreråd, til socialministeren Spm. 14 om teknisk bistand til ændringsforslag, der fjerner afskaffelsen af listeopstillinger ved valg til ældreråd, til socialministeren
30	Henvendelse af 9/4-01 fra Embedslægeforeningen
31	Spm. 15 om kommentar til henvendelsen fra Embedslægeforeningen
32	Henvendelse af 19/4-01 fra Dansk Sygeplejeråd og Forbundet af Offentligt Ansatte
33	Spm. 16 om kommentar til henvendelsen fra Dansk Sygeplejeråd og Forbundet af Offentlige Ansatte
34	Henvendelse af 20/4-01 fra Pårørende til Svage Ældre i hovedstadsområdet
35	Spm. 17 om kommentar til henvendelse fra Pårørende til Svage Ældre i hovedstadsområdet, til socialministeren
36	Henvendelse af 18/4-01 fra Sammenslutningen af Ældreråd i Danmark
37	Spm. 18 om kommentar til henvendelse fra Sammenslutningen af Ældreråd i Danmark, til socialministeren
38	Henvendelse af 30/4-01 fra Ældrerådet i Århus Kommune
39	Henvendelse af 30/4-01 fra Ældrerådet, Kolding Kommune
40	Spm. 19 om kommentar til henvendelse fra Ældrerådet, Kolding Kommune, til socialministeren
41	Spm. 20 om embedslægefunktionens varetagelse af det sundhedsfaglige tilsyn i Københavns Kommune, til socialministeren Spm. 21 om organiseringen af tilsynet i Københavns Kommune, til socialministeren
42	Spm. 22 om kommentar til henvendelse af 30/4-01 fra Ældrerådet i Århus Kommune, til socialministeren
43	Spm. 23, om ændringerne i lov om retssikkerhed og administration alene har til formål at sikre, at ældre kan opstilles og vælges til ældreråd, uden at det kræver medlemskab af en forening, til socialministeren
44	Forbundet af Offentligt Ansattes og Dansk Sygeplejeråds talepapir fra deres foretræde for socialudvalget den 3/5-01
45	Svar på spm. 3 om kommentar til henvendelse fra Ældrerådet, Helsingør Kommune, fra socialministeren Svar på spm. 4 om kommentar til henvendelserne fra Danske Diakonhjem, socialrådgiver Hanne Reintoft og Ældre Sagen, fra socialministeren Svar på spm. 7 om kommentar til henvendelsen fra Pårørendegruppen for Svage Ældre, fra socialministeren Svar på spm. 10 om kommentar til DemensKoordinatorer i Danmark, fra socialministeren Svar på spm. 15 om kommentar til henvendelsen fra Embedslægeforeningen, fra socialministeren
46	Spm. 24 om ministeren vil ændre navnet Bruger- og pårørenderåd til Beboer- og pårørenderåd, til socialministeren
	Spm. 25 om anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg, til socialministeren
47	Spm. 26 om dækning af udgifter i forbindelse med arbejdet i de kommende bruger- og pårørenderåd, til socialministeren

Bilagsnr.	Titel
48	Svar på spm. 11 om kommentar til henvendelse fra Ældre Sagen, fra socialministeren Svar på spm. 12 om kommentar til henvendelsen fra Ældrerådet, Gentofte Kommune, fra socialministeren Svar på spm. 13 om begrundelsen for at afskaffe muligheden for at anvende listeopstillinger i forbindelse med valg til ældreråd, fra socialministeren Svar på spm. 14 om teknisk bistand til ændringsforslag, der fjerner afskaffelsen af listeopstillinger ved valg til ældreråd, fra socialministeren Svar på spm. 18 om kommentar til henvendelse fra Sammenslutningen af Ældreråd i Danmark, fra socialministeren Svar på spm. 19 om kommentar til henvendelse fra Ældrerådet, Kolding Kommune, fra socialministeren Svar på spm. 23, om ændringerne i lov om retssikkerhed og administration alene har til formål at sikre, at ældre kan opstilles og vælges til ældreråd, uden at det kræver medlemskab af en forening, fra socialministeren
49	Ændringsforslag fra socialministeren
50	Svar på spm. 5 om kommentar til høringsvarene, fra socialministeren Svar på spm. 6 om kommentar til henvendelse af 29/3-01 fra Sammenslutningen af Ældreråd i Danmark, fra socialministeren Svar på spm. 8 om kommentar til henvendelsen fra OSI – Organisationen af Selvejende Institutioner på ældreområdet, fra socialministeren Svar på spm. 9 om kommentar til henvendelsen fra Forbundet af Offentligt Ansatte, fra socialministeren Svar på spm. 16 om kommentar til henvendelsen af 19/4-01 fra Dansk Sygeplejeråd og Forbundet af Offentlige Ansatte, fra socialministeren Svar på spm. 17 om kommentar til henvendelse fra Pårørende til Svage Ældre i hovedstadsområdet, fra socialministeren Svar på spm. 20 om embedslægefunktionens varetagelse af det sundhedsfaglige tilsyn i Københavns Kommune, fra socialministeren Svar på spm. 21 om organiseringen af tilsynet i Københavns Kommune, fra socialministeren Svar på spm. 22 om kommentar til henvendelse af 30/4-01 fra Ældrerådet i Århus Kommune, fra socialministeren Svar på spm. 24 om ministeren vil ændre navnet Bruger- og pårørenderåd til Beboer- og pårørenderåd, fra socialministeren Svar på spm. 25 om anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg, fra socialministeren Svar på spm. 26 om dækning af udgifter i forbindelse med arbejdet i de kommende bruger- og pårørenderåd, fra socialministeren
51	Svar på spm. 1 om teknisk bistand til ændringsforslag, således at det sundhedsfaglige tilsyn overdrages til embedslægeinstitutionen, fra socialministeren Svar på spm. 2 om, hvilke faggrupper der er ansat på landets embedslægeinstitutioner, fra socialministeren
52	1. udkast til betænkning

Et af udvalgets spørgsmål til socialministeren og dennes svar herpå

Spørgsmålet og socialministerens svar er optrykt efter ønske fra S og SF.

Spørgsmål nr. 13:

Det ønskes oplyst, med hvilken begrundelse ministeren vil afskaffe muligheden for at anvende listeopstillinger i forbindelse med valg til ældreråd.

Svar:

Jeg skal indledningsvis henvise til mine besvarelser af spørgsmålene nr. 11 og nr. 12, hvor jeg har redegjort for, at der ikke med lovforslagets § 2 om, at der ikke i forbindelse med valg til ældreråd kan anvendes listeopstillinger eller indgås valgforbund, er tilsigtet en ændring af gældende regler. Der er alene tale om en præcisering af de gældende regler.

Den foreslåede tilføjelse til retssikkerhedslovens § 31, stk. 1, er helt i overensstemmelse med den forståelse af reglerne om valg til ældreråd, som har været gældende hidtil og som fremgår at

Socialministeriets vejledning om sociale tilbud til ældre m.fl. af 6. marts 1998.

For at sikre en bred brugerindflydelse er bestemmelserne om ældreråd formuleret således, at alle kommunens borgere, der er fyldt 60 år, kan vælges til ældrerådet og deltage i valget her til. I vejledningen tilføjes i den forbindelse, at stemmesedlerne ikke må udarbejdes således, at det samtidigt eller alternativt er muligt – ligesom ved kommunalvalg eller folketingsvalg – at stemme på organisationer.

Baggrunden for, at valget til ældreråd skal være personligt, er, at det politisk har været ønsket, at alle borgere skal have mulighed for at deltage i valget på lige fod og under samme betingelser. Ved behandlingen af det oprindelige lovforslag var det således væsentligt, at ingen partier, organisationer el.lign. kunne få lejlighed til at »sætte sig på« posterne til ældrerådene. Derfor skulle det alene være muligt at stemme på enkeltpersoner ved valg til ældrerådene.